

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/43/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8325201603
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2025:8325201603.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XXX, XXX XX D. E. F., zast. LEGALINK s.r.o., so sídlom Mlynské nivy 53, 821 09 Bratislava, IČO: 50 990 365, proti žalovanému: G. H. H., so sídlom A. I. XX, XXX XX J. – H. A., IČO: XX XXX XXX, zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Mýtne č. 48, 811 07 Bratislava, v konaní o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 2 000,- eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 400,- eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyni voči žalovanému priznáva nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa súd dňa XX.XX.XXXX domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť mu sumu 2 000,- eur a zaviazal ho na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Podanie žaloby odôvodnil tým, že Rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 6Csp/81/2019 - 169 zo dňa 24.05.2021 v konaní o zaplatenie 4395,87 eur s prísl. súd rozhodol tak, že žalovaný A. B. je povinný zaplatiť žalobcovi G. H. H. sumu 2 908,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 28.04.2017 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 20CoCsp/43/2021 - 227 zo dňa 28.02.2022 rozsudok prvoinštančného súdu vo vyhovujúcom výroku a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Následne tunajší súd rozsudkom č.k. 6Csp/81/2019-263 zo dňa 16.06.2022 žalobu zamietol. Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 20CoCsp/43/2022–323 zo dňa 24.11.2022 prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

Dôvodom pre zamietnutie žaloby bolo najmä porušenie postupu pri predčasnom zosplatnení úveru podľa § 53 ods. 9 OZ, § 103 OZ a § 565 OZ a s tým súvisiaca nemožnosť postúpenia pohľadávky z tohto úveru na žalovaného v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) ZoSU.

Z hľadiska určenia výšky primeraného finančného zadostučinenia uviedol, že má za to, že by súd mal prihliadať najmä na 3-ročné trvanie pôvodného konania, pričom spor bol 2 krát na súde druhého stupňa. V dôsledku toho bol dlhodobý nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania vo veci. Pritom je zrejmé, že tento

stav vyvolal žalovaný, ktorý porušil niekoľko právnych predpisov a snažil sa na jeho úkor bezdôvodne obohatiť najmenej o sumu 4 395,87 eur.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť v celom rozsahu. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že na uplatnenie takéhoto nároku nie je splnená ani jedna zákonná podmienka. Uviedol, že na strane žalobcu nie je daná aktívna vecná legitímácia, nakoľko z jeho strany nedošlo k úspešnému uplatneniu konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti určených na ochranu spotrebiteľa. Obrana žalobcu v spore sp. zn. 6Csp/81/2019 nepredstavuje úspešné uplatnenie práva v zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

V ďalšom uviedol, že nakoľko voči nemu nebola platne postúpená pohľadávky zo strany pôvodného veriteľa, namieta aj nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie v konaní.

Tiež uviedol, že nesúhlasí s tým, že inštitút primeraného finančného zadostučinenia má plniť sankčnú funkciu a tiež reparačnú. Tento inštitút nemá slúžiť na neprimerané obohacovanie spotrebiteľa. Jeho neúspech v pôvodnom konaní nemôže ani predstavovať peňažnú ujmu na strane spotrebiteľa. To nie je účel sledovaný zákonom o ochrane spotrebiteľa.

V ďalšom uviedol, že napáda aj výšku uplatneného nároku, nakoľko nespĺňa podmienku primeranosti a to za stavu, keď žalobca čerpaný úver ani nesplatil. V tejto časti je dôkazní bremeno na strane spotrebiteľa. Zo žaloby nevyplýva vznik negatívnych dôsledkov v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu z dôvodu porušenia jeho spotrebiteľských práva. Žalobca nešpecifikoval, ktoré spotrebiteľské právo bolo porušené, aká ujma mu bola spôsobená, preto mu nevznikol nárok na primerané finančné zadostučinenie.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, rozhodnutiami vo veci sp. zn. 6Csp/81/2019, písomnými vyjadreniami žalobcu a žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

4. Rozsudkom č.k. 6Csp/81/2019-263 zo dňa 16.06.2022 tunajší súd žalobu žalobcu: G. H. H. proti žalovanému: A. B., o zaplatenie sumy 4 395,87 eur s prísl. zamietol (jednalo sa o v poradí druhé rozhodnutie prvoinštančného súdu) a žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Žalovaný v priebehu súdneho konania vzniesol námietku premlčania voči uplatnenému nároku.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po vykonanom dokazovaní a s poukazom aj na právne závery Krajského súdu v Prešove v jeho zrušujúcom rozhodnutí č.k. 20CoCsp 43/2021-227 zo dňa 28.02.2022, ktorého vysloveným právnym názorom je súd prvej inštancie viazaný, dospel k záveru, že žalobca si v konaní voči žalovanému uplatnil nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý je premlčaný, a tento v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka už nemožno vymáhať, a to ani v súdnych konaniach. Z týchto dôvodov žalobu v celom rozsahu zamietol.

Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 20CoCsp/43/2022-323 zo dňa 24.11.2022 prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že výzvou zo dňa 26.02.2017 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy, pričom konkretizoval nezaplatenú splátku pre ktorú sa rozhodol využiť svoje právo na zaplatenie celého dlhu, a to 12/2016. V predmetnom prípade je teda zrejmé, že premlčacia doba začala s ohľadom na ust. § 103 Občianskeho zákonníka plynúť najneskôr odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, t.j. od 22.04.2017. Ako bolo už vyššie uvedené a ako vyplýva aj z obsahu spisu, dlžnou splátkou, pre ktorú mohlo nastať zosplatenie, je však už splátka splatná za 7/2016 (konkrétne splatná dňa 20.07.2016), teda od uvedeného dátumu začala plynúť premlčacia doba v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka, čiže od nezaplatenej splátky, pre ktorú mohlo dôjsť prvýkrát k uplatneniu práva na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. S poukazom na vyššie uvedené bol toho názoru, že premlčacia doba v predmetnom prípade začala plynúť odo dňa neuhradenia prvej omeškanej splátky, pre ktorú mohlo dôjsť k zosplateniu, t.j. odo dňa 21.07.2016 a uplynula dňa 21.07.2019. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná dňa 28.11.2019, bola podaná oneskorene.

Ešte uviedol, že účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo

využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie zosplatnenia celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní so splátkou 3 mesiace. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné zosplatnenie úveru najneskôr. Táto je upravená v § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky 3 mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ je tak časovo limitovaný využitím práva na zosplatnenie. Do splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie uplatniť, inak jeho právo zaniká.

5. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 28.07.2025 uviedol, že aktívnu legitímáciu na podanie tejto žaloby mu dáva priamo zákon, a to ust. § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Pokiaľ sa jedná o názor žalovaného, že pre úspešnosť takejto žaloby je potrebné aktívne konanie spotrebiteľa a úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práv alebo povinností určených na ochranu spotrebiteľov, napríklad nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo podaním určovacej žaloby. Tento právny názor žalovaného je ojedinelý a nestotožňuje sa s ním ani on, ani súčasná judikatúra. K dnešnému dňu existuje nespočetné množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré považujú samotné zamietnutie žaloby v pôvodnom konaní za vznik nároku na PFZ. Okrem uvedeného odvolacie súdy už judikovali, že spotrebiteľ nemusí byť v pôvodnom konaní v postavení žalobcu, ale aj žalovaného, t.j. nemusí ísť iba o aktívne konanie spotrebiteľa vo forme podanej žaloby.

Poukázal, že v záujme zlepšenia kvality verejného života je nevyhnutné predchádzať obdobným konaniam žalovaného, a to okrem iného aj spôsobom individuálnej represie, ktorá môže predstavovať aj uloženie povinnosti dodávateľovi zaplatiť spotrebiteľovi, na úkor ktorého sa chcel dodávateľ bezdôvodne obohatiť, primerané finančné zadostučinenie. Účelom poskytnutia zadostučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadostučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadostučinení obsiahnutý. Pre naplnenie všetkých funkcií tejto sankcie nestačí, aby bola určená len v akejsi symbolickej výške. Práve naopak, reparačne, preventívne a satisfakčne môže pôsobiť len výška priznaného PFZ, blížiac sa jednej polovici pohľadávky uplatnenej žalovaným voči žalobcovi v Pôvodnom konaní.

K námietke žalovaného, že ním nebola preukázaná ujma uviedol, že táto je bez právnej relevancie. Platné znenie § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa žiadnu ujmu a ani hrozbu ujmy nevyžaduje. Teda pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia sa nevyžaduje vznik ujmy, či už materiálnej alebo nemateriálnej, postačuje hrozba vzniknutej ujmy a postačí, že spotrebiteľ na podklade spotrebiteľskej zmluvy má plniť to, čo veriteľovi práve pre rozpor so zákonom nepatrí.

6. Podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa § 3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie, ukladať povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 108/2024 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ustanovenia tohto zákona sa použijú na zmluvu uzavretú po 30. júni 2024. Vznik právnych vzťahov zo zmlúv uzavretých pred 1. júlom 2024 a nároky vzniknuté z týchto zmlúv sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných do 30. júna 2024.

7. Podľa citovaného ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z. ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Súdne rozhodnutia už ustálili, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený Smernicou č. 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

8. Žalovaný v tomto spore v prvom rade namietal, že na jeho strane nie je daná pasívna vecná legitímácia, nakoľko na neho nebola platne postúpená pohľadávka zo strany pôvodného veriteľa.

9. Podľa ustálenej súdnej praxe pod pojmom aktívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva uplatňovaný nárok uplatnený žalobou v sporovom konaní; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamieta.

Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie znamená, že niekto, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, nositeľom hmotnoprávnej povinnosti nie je. Určenie právneho subjektu, ktorý je v danom prípade nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, má zásadný význam z hľadiska určenia vecnej legitímácie na strane žalovaného.

10. Súd túto obranu žalovaného považoval za nedôvodnú. Vo veci sp. zn. 6Csp/81/2019 práve ním bolo podaná žaloba proti žalobcovi v tomto konaní a to práve z dôvodu platného postúpenia pohľadávky pôvodným veriteľom na neho. V priebehu pôvodného konania ani jednou zo strán sporu nebola spochybnená jeho aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby o zaplatenie peňažnej pohľadávky, ktorá na neho bola postúpená. Žaloba v uvedenom konaní bola zamietnutá z dôvodu premlčania uplatneného

nároku a to vzhľadom na vznesené námietku premlčania. Ani prvoinštančný a ani odvolací súd nedospeli k záveru, že na jeho strane nebola daná aktívna vecná legitímácia.

11. Predmetom tohto súdneho konania je nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenie a to z dôvodu jeho úspešného bránenia spotrebiteľských práv v konaní sp. zn. 6Csp/81/2019.

V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6Csp/81/2019, žalobca ako spotrebiteľ voči žalovanému úspešne bránil svoje práva, vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a pre premlčanie nároku bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá.

Práva žalobcu boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní vyššie uvedenej spisovej značky. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

Vzhľadom na uvedené, súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalovaného ohľadom neexistencie aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu.

Súd poukazuje, že nie je podstatné, či spotrebiteľ v základnom konaní vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, je dôležité či úspešne uplatní porušenie svojich spotrebiteľských práv, teda pokiaľ sa spotrebiteľ ako žalovaný v konaní úspešne bráni a žaloba bude následne zamietnutá, tak možno konštatovať, že spotrebiteľ úspešne uplatnil svoje spotrebiteľské práva.

12. Súd v tomto smere poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19CoCsp/30/2020 zo dňa 08.12.2020 v ktorom uviedol: „Odvolací súd ešte dodáva, že čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, čo v danom prípade bolo splnené konaním vedeným na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 7Csp/62/2017, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom, prípadne aj ich právnym nástupcom, proti uplatnenému nároku. V prejednávanom prípade si žalobkyňa aktívne, podaním žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, uplatňovala svoje práva proti žalovanému.“

Tiež poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/298/2020 zo dňa 30.11.2022 v ktorom súd uviedol: „Podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z. z. spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Uvedené ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jedinou podmienkou priznania práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa v súdnom konaní, bez ohľadu na to, aké právo spotrebiteľa bolo porušené. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj sp. zn. 6Cdo/389/2015).

13. Ujma v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 posledná veta Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je kvalifikačným znakom pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Postačuje, že spotrebiteľ úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je teda podstatné to, že k porušeniu práva došlo.

Okrem toho súd je názoru, že žalobcovi vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť mu ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobca skoro tri roky znášal stav právnej neistoty, obával sa o výšku dlhu a jeho neustále narastanie. Súd poukazuje, že samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia.

Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. 6Cdo/127/2017 vo svojom rozhodnutí zo dňa 30.01.2019 uviedol: „ Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z.z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je doviesť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.“

14. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobcu ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

15. V ďalšom sa súd zaoberal výškou primeraného finančného zadosťučinenia. V tomto smere súd poukazuje, že výška primeraného finančného zadosťučinenia nemusí byť v každom jednom prípade totožná s výškou bezdôvodného obohatenia. Zákon hovorí o primeranom finančnom zadosťučinení, čo umožňuje súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primerané finančné zadosťučinenie je chápané ako nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálneho charakteru, nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. O to viac nemožno chápať primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu škody, ktorá žalobkyni hrozila. Práve preto, že v prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu, ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami, je potrebné vychádzať z povinnosti žalobkyne tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ju viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške.

Súd poukazuje, že náprava vo vzťahu k danému porušeniu práv spotrebiteľa - žalobcu už bola čiastočne poskytnutá a to práve v konaní 6Csp/81/2019. Preto za situácie, ak žalobca ani len netvrdil a už vôbec nepreukázal ďalšie okolnosti umožňujúce ovplyvniť rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia, sa finančné zadosťučinenie vo výške 2 000,- eur v tomto konkrétnom prípade javí ako neprimerané. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

V danom prípade žalobca okrem argumentu, že požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vzhľadom na dĺžku základného konania, ktoré má mať voči žalovanému sankčnú a odrádzajúcu funkciu, aby sa nedopúšťal recidívy, iné tvrdenia ohľadom výšky primeraného finančného zadosťučinenia neprodukoval.

Preto za situácie, ak žalobca ani len netvrdil a už vôbec nepreukázal ďalšie okolnosti umožňujúce ovplyvniť rozhodnutie o výške primeraného finančného zadosťučinenia, sa finančné zadosťučinenie vo výške 400,- eur, v tomto konkrétnom prípade javí ako primerané. Suma 400,- eur zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni satisfakciu a odradzuje dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho nemajetkovej ujmy, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Z týchto dôvodov súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 400,- eur.

16. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

V danej právnej veci predmetom konania bol nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, výška ktorého závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalobcu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. V takomto prípade má žalobca právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, avšak pri určovaní výšky trov konania sa bude vychádzať z prisúdenej sumy.

Súd preto žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že v zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.